

Хореографічна та театральна культура України : педагогічні та мистецькі виміри : збірник матеріалів Всеукраїнської наук.-прак.конф. (м. Київ, 17-19 квітня 2013 р.). / Упор. А. М. Підлипська. – К. : КНУКІМ, 2013. – ч. I. – С. 118-121.

Шиліна Ольга Олексіївна

**ІНТЕГРАЦІЯ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОПАНУВАННЯ ФАХОВИМИ ЗНАННЯМИ,
ВМІННЯМИ ТА НАВИЧКАМИ СТУДЕНТАМИ-ХОРЕОГРАФАМИ**

Процес накопичення фахових знань, набуття умінь і навичок, їхнє осмислення відбувається в процесі вивчення ряду хореографічних дисциплін: «Класичний танець», «Народно-сценічний танець», «Український народний танець», «Бальний танець», «Історико-побутовий танець», спрямованих на вивчення лексики різних видів хореографічного мистецтва; «Композиція і постановка танцю», «Історія костюма», «Музика в хореографії», на яких відбувається опанування основних законів і принципів постановки хореографічних номерів та їх художнього оформлення; «Робота з дитячим хореографічним колективом», що дає можливість засвоїти методику організації та роботи з дитячим творчим колективом.

Аналіз навчальних програм хореографічних дисциплін 12 вищих навчальних закладів України педагогічного чи мистецького спрямування допоміг визначити позитивні та негативні сторони підготовки майбутніх учителів хореографії. Так, ми вважаємо, що зміст навчальних програм повністю відповідає їхній меті та завданням.

Важливим і, на нашу думку, позитивним є встановлення в програмах міждисциплінарних зв'язків - комунікації дисциплін, в якій кожна дисципліна є, водночас, автономною і відкритою [5, с. 347-348]. Такі зв'язки всіляко сприяють усім функціям навчання: формуванню системи наукових знань, узагальнених пізнавальних умінь, широких пізнавальних інтересів, світоглядних переконань студентів тощо [1, с. 34].

У змісті навчального матеріалу програм виокремлені питання і теми, вивчення яких спирається на раніше засвоєне з інших дисциплін. Наприклад, вивчення теми «Створення музично-ритмічних етюдів» з дисципліни «Композиція і постановка танцю» спирається на знання з дисципліни «Музика в хореографії». Вивчення теми «Створення етюдів для різновікових груп дитячих хореографічних колективів» з дисципліни «Робота з дитячим хореографічним колективом» ґрунтується на знаннях, отриманих на дисциплінах «Класичний танець», «Народно-сценічний танець», «Український народний танець», «Композиція і постановка танцю» та інших.

У програмах навчальних дисциплін виокремлені питання і теми, що одержать розвиток під час вивчення інших дисциплін. Наприклад, вивчення теми «Методика виконання *demi plié* та *grand plie*» з дисципліни «Класичний танець» допоможе під час вивчення *demi plié* та *grand plie* у народному характері під час вивчення дисципліни «Народно-сценічний танець». Вивчення теми «Створення студентами комбінацій» на дисциплінах «Класичний танець», «Народно-сценічний танець», «Бальний танець» отримає свій розвиток під час створення етюдів і танців під час вивчення дисциплін «Композиція і постановка танцю», «Робота з дитячим хореографічним колективом».

Також у навчальних програмах простежується єдність естетичних і світоглядних ідей, встановлено ієрархію понять більш широкого загалу (що використовуються кількома дисциплінами) та загальних понять (притаманних усім дисциплінам).

Все це доводить наявність у програмах міждисциплінарних зв'язків, позитивними сторонами яких є набуття знаннями якості, системності, уміння стають узагальненими, комплексними, підсилюється творчий пошук у застосуванні одержаних знань, набутих умінь і навичок, активізується мислення студентів, спонукає їх до аналізу, синтезу, узагальнення знань, досягається всебічний розвиток особистості майбутнього вчителя хореографії [4, с. 264].

Але є, на нашу думку, і недоліки в програмах. Так, міждисциплінарний зв'язок, крім зазначених параметрів, має й інтегрований аспект, який у даних

програмах частково або повністю відсутній. Це призводить до необґрунтованого дублювання знань і паралелізму у викладанні фахових дисциплін, різних трактувань споріднених явищ, різнобою у визначенні одних і тих самих понять. Погоджуючись з дослідниками М. Депенчуком, С. Кримським, наголошуємо, що усунення цього недоліку значно підвищить рівень підготовки майбутніх учителів, зокрема учителів хореографії.

Інтеграція означає встановлення, заповнення. Дане поняття відображає стан зв'язаності окремих диференційованих частин і функцій системи в ціле, а також процес, який призводить до такого стану [3, с. 37].

Таким чином, усі дисципліни хореографічного циклу будуть виступати як єдиний, взаємозалежний комплекс, який дасть можливість студентам оволодіти системними, нерозривними знаннями, вміннями та навичками. Підкреслимо, що сам процес такого пізнання має на увазі розкриття законів виконавсько-лексичної культури у всій її багатогранності та взаємообумовленості.

Інтеграція хореографічних дисциплін встановить їхній органічний взаємозв'язок смислових і змістових перетинань, стимулюватиме не тільки інтенсивний розвиток і якісні зміни в професійній підготовці, а й вноситиме в цей розвиток синтезуючий фактор, який дозволить долати вузькість дисциплінарної спеціалізації, розширювати та поглиблювати їхню роль [6, с. 11]. Таким чином, фахові дисципліни стануть не якісно різними, а спорідненими об'єктами в системі підготовки майбутніх учителів хореографії. Аналіз шляхів здійснення інтегрованих процесів у навчанні довів, що є два варіанти вирішення проблеми: перший - введення в навчальний процес нових курсів, другий - розширення та поглиблення інтегрованих зв'язків між дисциплінами, поєднання голосних галузей знань [2, с. 239]. У процесі хореографічного навчання введення нових курсів є не раціональним через невелику кількість годин на опанування фахових дисциплін. Але за таких умов другий шлях має стати, на нашу думку, провідним. Отже, для рішення проблеми інтеграції хореографічних дисциплін ми пропонуємо впровадження в навчальні програми інтегрованих зв'язків навчального матеріалу.

Використані джерела:

1. Біда О. Міжпредметні зв'язки природознавчих дисциплін початкової і основної школи / О. Біда // Біологія і хімія в школі. - 2001. - № 3. - С. 34-35.
2. Гребенюк Т. Б. Пути осуществления интеграционных процессов в ходе подготовки специалистов / Гребенюк Т. Б., Шпилева С. Г. // Проблемы наступности та інтеграції змісту навчання у системі «Школа-ПТУ-ВНЗ». - Вінниця : ВДП. - 1996. - С. 237-249.
3. Депенчук Н. П. Интегративный процесс и формы его реализации / Депенчук Н. П., Крымский С В. // Материалистическая диалектика и структура естественного научного знания. - К. : Наук, думка, 1980. -354 с.
4. Зверев П. Д. Межпредметные связи в современной школе / Зверев П. Д., Максимова В. Н. -М. : Просвещение, 1981. - 160 с.
5. Князева Е. Н. Трансдисциплинарность синергетики: следствие для образования / Князева Е. Н., Курдюмов С. П. // Синергетическая парадигма. Человек и общество в условиях нестабильности. - М., 2003. - 232 с.
6. Пузанкова Е. Н. Современная педагогическая интеграция, ее характеристика / Е. Н. Пузанкова, Н. В. Бочкова // Образование и общество. — 2009. - № 1. — С. 9-13.